

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2011”

COM(2012) 253 final

(2013/C 44/14)

Sprawozdawca: **Thomas PALMGREN**

Dnia 30 maja 2012 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2011”

COM(2012) 253 final.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 4 grudnia 2012 r.

Na 485. sesji plenarnej w dniach 12–13 grudnia 2012 r. (posiedzenie z 12 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny jednogłośnie przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny co roku ocenia sprawozdanie Komisji dotyczące polityki konkurencji i w związku z tym pragnie teraz skorzystać z okazji, by przedstawić szereg komentarzy i sugestii. EKES pozytywnie ocenia nową, funkcjonalną strukturę sprawozdania Komisji, zgodną z zaleceniami sformułowanymi przez Komitet w jego wcześniejszych opiniach.

1.2 Ubolewa nad tym, że w sprawozdaniu nie ujęto szeregu kwestii, na temat których EKES wypowiadał się w przeszłości, i ograniczono się jedynie do zagadnień, którymi tradycyjnie zajmuje się DG ds. Konkurencji, co świadczy o wąskiej i ograniczonej wizji najważniejszych elementów polityki konkurencji. Problemy, którymi należy się zająć, wychodzą daleko poza zwyczajowe tematy poruszone w tym sprawozdaniu rocznym, czyli łączenie i koncentrację, struktury monopolistyczne, pomoc państwa i mechanizmy wspierania konkurencji z punktu widzenia konsumentów.

1.3 Jednym z ważnych priorytetów jest walka z nieuczciwą konkurencją w zakresie importu ze strony zagranicznych partnerów handlowych, którzy wykorzystują nieprzebraniegane fundamentalnych zasad i praw socjalnych oraz dotyczących ochrony środowiska do zdobycia udziału w rynku UE.

1.4 Renacjonalizacja polityki na fali kryzysu i ewentualnych konfliktów interesów między państwami członkowskimi, a także działania protekcyjnych rządów stanowią potencjalne zagrożenie, ponieważ mogłyby mieć poważne skutki dla jednolitego rynku i polityki konkurencji. W obecnej sytuacji

gospodarczej należy zwłaszcza zadbać o to, by rynek funkcjonował sprawnie i by otoczenie biznesu stwarzało warunki dla przywrócenia wzrostu gospodarczego. Polityka konkurencji powinna zostać skoordynowana i zintegrowana z innymi obszarami polityki, jak ma już to miejsce w przypadku polityki handlu zagranicznego i polityki rynku wewnętrznego, tak by stanowiły spójną całość służącą skutecznej obronie interesów europejskich konsumentów i producentów w ramach społecznej gospodarki rynkowej, dążącej do osiągnięcia rezultatów w dziedzinie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Polityka konkurencji, polityka handlowa, polityka przemysłowa i polityka jednolitego rynku powinny zapewnić równowagę między interesami konsumentów i przedsiębiorstw, gwarantując zawsze wszystkim stronom uczciwe warunki rynkowe.

1.5 Polityka konkurencji powinna odzwierciedlać zintegrowaną politykę przemysłową UE, ponieważ zrównoważony wzrost oraz dobrostan obywateli UE można zapewnić tylko wówczas, jeśli Europa będzie miała mocną, zróżnicowaną i konkurencyjną bazę przemysłową tworzącą nowe miejsca pracy.

1.6 Tegoroczne sprawozdanie, czterdzieste pierwsze z kolei, określa najważniejsze etapy rozwoju polityki konkurencji i ich wagę z punktu widzenia celów UE.

1.7 EKES zgadza się z Komisją, że ochrona i poszanowanie zasad konkurencji przyczyniają się w perspektywie długoterminowej do realizacji szerszej zakrojonych celów, takich jak zwiększenie dobrobytu konsumentów i wspieranie wzrostu, zatrudnienia i konkurencyjności w UE zgodnie ze strategią „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

1.8 Niezmiernie ważne znaczenie ma współpraca między Komisją a krajowymi organami ds. konkurencji, zarówno jeśli chodzi o monitorowanie pomocy państwa, jak i o wpływ wprowadzania ograniczeń konkurencji i o wiarygodność całego systemu polityki konkurencji. Współpraca między organami powinna być elastyczna i obejmować aktywną komunikację.

1.9 EKES wnosi, by Komisja czynnie współpracowała z organami ds. konkurencji spoza UE, aby bronić otwartych i sprawiedliwych rynków. Komitet popiera prowadzoną obecnie refleksję nad unowocześnieniem systemu pomocy państwa, gdyż UE powinna starać się zagwarantować, by warunki konkurencji były w miarę możliwości jednolite na całym świecie, tak aby jej przedsiębiorstwa nie znajdowały się w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej względem swoich rywali z krajów trzecich, którzy nie są zobowiązani stosować się do ścisłych specyfikacji ani przestrzegać rygorystycznych uregulowań i ograniczeń (jak np. rynek żywności czy sektor energochłonny), lecz mimo to mają swobodny dostęp do rynku UE i do rynku globalnego.

1.10 Komitet wielokrotnie zwracał uwagę na konieczność ulepszenia systemów ochrony praw konsumentów. Dlatego też ubolewa, że wniosek ustawodawczy dotyczący roszczeń o odszkodowanie za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję nie został przyjęty w 2011 r.

1.11 Istotne jest, by podejmowane przez Komisję działania w zakresie ochrony konkurencji, jak i przewidywane środki regulacyjne wzajemnie się uzupełniały, służą one bowiem zapewnieniu bezpiecznego, należytego i wydajnego funkcjonowania rynków finansowych, w szczególności w odniesieniu do jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA), sektora danych dotyczących usług finansowych oraz agencji ratingowych.

2. Treść sprawozdania za rok 2011

2.1 Rok 2011 był rokiem niepokoju. W niektórych państwach strefy euro kryzys finansowy przekształcił się w kryzys zadłużeniowy, zagrażając sektorowi bankowemu oraz stabilności budżetowej wielu rządów europejskich. Wywarł on również bardzo niekorzystny wpływ na przepływy kredytowe do gospodarki realnej.

2.2 Sprawozdanie Komisji dzieli się na trzy części: polityka konkurencji w obecnym kontekście gospodarczym, polityka konkurencji w szerszym kontekście oraz dialog z innymi instytucjami na temat konkurencji. W szczególności skupia się na sektorach usług finansowych, żywności oraz lotnictwa. Celem jego nowej struktury jest lepsze wyjaśnienie, w jaki sposób Komisja wdraża politykę konkurencji oraz jak polityka ta przyczynia się do rozwoju gospodarki europejskiej i do zwiększania dobrobytu obywateli UE.

2.3 Nowa struktura sprawozdania Komisji, zgodna z zaleceniami sformułowanymi przez Komitet w jego wcześniejszych opiniach, dobrze spełnia swoje zadanie. Sprawozdanie jest

konkretne, skupia się na najważniejszych zagadnieniach i tendencjach rozwojowych oraz daje przejrzysty obraz głównych elementów polityki konkurencji, wraz z licznymi przykładami opisowymi. Sprawozdanie mogłoby zostać rozszerzone o dane ilościowe, co umożliwiłoby lepszą ocenę względnego znaczenia różnych działań i kwestii. Jest rzeczą użyteczną, że wiele dodatkowych informacji uzupełniających sprawozdanie można znaleźć na stronach internetowych DG ds. Konkurencji Komisji.

2.4 W komunikacie zaprezentowano, w jaki sposób Komisja wykorzystywała w 2011 r. politykę konkurencji jako narzędzie do zwalczania kryzysu finansowego i kryzysu zadłużeniowego oraz w jaki sposób, w ujęciu ogólnym, prowadzona polityka konkurencji i działania w zakresie wdrażania przepisów prawa ochrony konkurencji podjęte w ciągu tego roku przyczyniły się do osiągnięcia szerszych celów politycznych wyznaczonych w strategii „Europa 2020”.

3. Polityka konkurencji w obecnym kontekście gospodarczym

3.1 Uwagi ogólne

3.1.1 W obecnych czasach mogą pojawiać się głosy wzywające do przyjęcia protekcyjnej linii obrony. Jest to zrozumiałe w obliczu wielu przykładów niesprawiedliwości dostrzeganych przez opinię publiczną, szczególnie tego, że Europa nadal nie działa w tej sprawie w taki sam sposób jak niektórzy nasi partnerzy międzynarodowi. Chociaż historia potwierdza, że w czasach kryzysu gospodarczego nie można ograniczać egzekwowania i propagowania zasad konkurencji, naiwne jednostronne podejście Europy do przestrzegania zasad, których inni nie przestrzegają w tej kluczowej dziedzinie, doprowadzi do osłabienia ram polityki konkurencji i jeszcze bardziej spotęguje średnio- i długoterminowe tendencje wzrostu.

3.1.2 Polityka konkurencji może odegrać istotną rolę w strategii skutecznego przezwyciężenia kryzysu oraz w kształtowaniu warunków na czas po kryzysie, które pozwolą zapobiegać ewentualnym zakłóceniom konkurencji.

3.1.3 Kryzys finansowy spowodował ograniczenie udzielania pożyczek gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom, co miało dramatyczne konsekwencje dla gospodarki realnej i na zasadzie efektu domina wywarło poważny wpływ na inwestycje i poziom zatrudnienia. Zamiast podejmować dalsze inwestycje w środki służące ożywieniu gospodarki, szereg państw członkowskich musiało wprowadzić programy oszczędnościowe i dokonać cięć w wydatkach publicznych. Kryzys w ostatecznym rozrachunku dotknął, i nadal dotyka, wszystkich obywateli, konsumentów i pracowników, jak też przedsiębiorstwa oraz warunki, w których one działają. Właściwa, skuteczna i zrównoważona polityka konkurencji ma istotny wpływ na dobro wszystkich grup.

3.2 Uwagi szczegółowe

3.2.1 Od momentu wybuchu kryzysu do dnia 31 grudnia 2011 r. na ratowanie i restrukturyzację banków europejskich przeznaczono 1,6 biliona EUR w postaci środków pomocy państwa. Komisja podjęła 39 decyzji w sprawie restrukturyzacji i sprawuje nadzór nad skutecznym wdrażaniem poszczególnych planów restrukturyzacji. Mimo ogromnych wysiłków w zakresie wsparcia, kryzys stopniowo się pogłębił.

3.2.2 Z perspektywy wszystkich podmiotów gospodarczych i społecznych istotne jest, by zagwarantować dalsze sprawne funkcjonowanie rynków w sytuacji, gdy państwa i ich systemy bankowe (tj. banki) otrzymują ogromne wsparcie. W interesie ogółu społeczeństwa leży także to, by udzielane bankom wsparcie było właściwie monitorowane.

3.2.3 Efektywne funkcjonowanie jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA) jest ściśle uzależnione od poziomu rozwoju systemu bankowego w różnych krajach, a różnice pod tym względem są znaczne. W wielu krajach wyzwanie polega na tym, by rozwinąć systemy płatności, tak aby można było wykorzystywać atuty związane z obszarem SEPA. W tym celu sektor bankowy musi być zorientowany na klienta i być gotowy wspomagać mniejsze przedsiębiorstwa, zwłaszcza na etapie ich tworzenia. W wielu krajach, takich jak Finlandia, wprowadzenie standardów SEPA przebiegło niemal bez przeszkód. Jedynym szeroko nagłośnionym problemem było to, że koszty transakcji bankowych wielokrotnie wzrosły, ponieważ wycofano karty, które działały jedynie jako karty debetowe.

3.2.4 Jednym z aspektów podkreślonych przez Komisję jest normalizacja e-płatności. W zakresie usług płatności elektronicznych występują znaczne korzyści skali, co oznacza, że koncentracja rynku jest nierozłącznie związana z naturą sektora. Skuteczny system transferu płatności w oczywisty sposób przekłada się na korzyści dla całej gospodarki, stąd też jest ważne, by Komisja zwróciła uwagę na usługi płatności elektronicznych jako sektor gospodarki. Podstawową zasadą powinno być zapewnienie równych warunków konkurencji. Warto zauważyć, że zarówno rynek transferów płatności, jak i rynek kart kredytowych i płatniczych są zdominowane przez zaledwie kilku operatorów.

3.2.5 Rynki finansowe zapewniają skuteczniejsze usługi, kiedy są przejrzyste, otwarte, konkurencyjne i uregulowane w taki sposób, aby mogły wypełniać swoje zadanie finansowania gospodarki realnej. Komisja dąży do zapewnienia takiej właśnie otwartości i konkurencyjności, prowadząc postępowania wyjaśniające w zakresie ochrony konkurencji w odniesieniu do pozagiełdowego rynku instrumentów pochodnych, sektora usług płatniczych oraz rozpowszechniania danych handlowych i informacji finansowych na rynku. W sprawozdaniu można by uwzględnić pewne dane ukazujące skalę problemu instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. Istnieją podstawy, by ściślej uregulować i nadzorować rynek tych instrumentów pochodnych.

3.2.6 Ponadto zaostrzenie uregulowań dotyczących banków obecnie i w niedalekiej przyszłości nie powinno prowadzić do zredukowania akcji kredytowej banków, co ograniczałoby inwestycje przedsiębiorstw i dodatkowo utrudniałoby dostęp do kapitału obrotowego.

3.2.7 EKES zwraca się do Komisji o dalsze nadzorowanie konkurencji na rynku agencji ratingowych ze względu na ich sposób funkcjonowania oraz ewentualne konflikty interesów z ich klientami, które mogą prowadzić do zakłóceń konkurencji.

4. Polityka konkurencji w szerszym kontekście

4.1 Uwagi ogólne

4.1.1 Większość podejmowanych przez Komisję działań w obszarze polityki konkurencji była związana z wpływem kryzysu na rynki finansowe. Egzekwowanie przepisów prawa konkurencji i wspieranie polityki w zakresie konkurencji służy również realizacji szerszej zakrojonych celów, takich jak poprawa sytuacji konsumentów oraz wspieranie wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i konkurencyjności UE zgodnie z celami wytyczonymi w strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

4.1.2 Stosując politykę dotyczącą łączenia przedsiębiorstw, Komisja zamierza wspierać poprawę sytuacji konsumentów i równość szans wśród podmiotów gospodarczych, dążąc do osiągnięcia równowagi między korzyściami ekonomicznymi łączenia przedsiębiorstw a innymi parametrami, takimi jak: cena, możliwość wyboru, jakość czy innowacje. Takie podejście okazało się w miarę skuteczne w sektorze telekomunikacji i powinno zostać przeniesione do jak największej liczby innych sektorów. Powinniśmy jednak być realistami i przyznać, że w ostatnich dekadach tworzyły się coraz większe konglomeraty, które w wielu sektorach zmniejszyły pole działania MŚP i zdecydowanie ograniczyły możliwość pojawienia się na rynku nowych podmiotów o znacznym potencjale, co naturalnie obniżyło dynamikę, innowacyjność, a zwłaszcza kreatywność, przynoszące korzyści społeczeństwu na różnych płaszczyznach.

4.1.3 Komitet akcentuje, że polityka spójności jest ściśle powiązana z innymi dziedzinami polityki, a w szczególności ze środkami na rzecz lepszego stanowienia prawa, z polityką przemysłową i polityką na rzecz MŚP. Przepisy uwzględniające potrzeby i warunki działalności mniejszych przedsiębiorstw stanowią gwarancję sprawnie funkcjonujących rynków.

4.1.4 Cenną inicjatywą była publikacja w tym roku przez Komisję dokumentu „Operational guidance for assessing impacts on sectoral competitiveness within the Commission impact assessment system” (Praktyczne wskazówki dotyczące przeprowadzania oceny wpływu na konkurencyjność poszczególnych sektorów w ramach systemu oceny skutków Komisji). Narzędzie to należy ocenić pozytywnie, zwłaszcza z perspektywy polityki konkurencji.

4.1.5 EKES zauważa, że jest bardzo istotne, by Komisja czynnie współpracowała z organami ds. konkurencji spoza UE. Jest to podstawowy warunek wstępny skutecznego wdrożenia polityki konkurencji, gwarantujący ponadto, że warunki konkurencji będą w miarę możliwości jednolite na całym świecie.

4.1.6 Komitet zwraca się do Komisji o dalszą poprawę zasad dotyczących rekompensaty w związku z obowiązkami świadczenia usług w ogólnym interesie zaspokajających potrzeby społeczne, która to rekompensata przysługuje obecnie w przypadku usług w zakresie opieki zdrowotnej i długoterminowej, opieki nad dziećmi, dostępu do rynku pracy lub reintegracji zawodowej, lokali socjalnych, opieki nad grupami w trudnej sytuacji i włączenia społecznego tych grup.

4.1.7 EKES apeluje, by w polityce konkurencji uwzględniano także koordynację z innymi dyrekcjami generalnymi, których prace mają znaczący wpływ na stan konkurencji w całej UE. Przyczyni się to do rzeczywistej modernizacji WTO. Konieczne są mechanizmy przywracające równowagę między poszczególnymi sytuacjami oraz zapewniające zgodność z przepisami socjalnymi, dotyczącymi ochrony środowiska, bezpieczeństwa produktów itp., z zastosowaniem środków na rzecz skutecznego (a nie tylko teoretycznego) zwalczania nadużywania dominującej pozycji przez duże sieci dystrybucyjne, które stopniowo niszczą swoich mniejszych konkurentów i mniejszych dostawców; nadzorowania negocjacji, które często tylko narzucają kolejne warunki; przewyższania (i karania) nadużyć pozycji dominującej, bez względu na sektor; a także ustanowienia mechanizmów równoważących zakłócone warunki konkurencji dla podmiotów zlokalizowanych w głównych centrach konsumenckich oraz podmiotów zlokalizowanych na peryferiach, które ponoszą znaczne dodatkowe koszty.

4.2 Uwagi szczegółowe

4.2.1 EKES wyraża nadzieję, że wdrożony zostanie jednolity europejski patent, i ufa, że inicjatywy Komisji pozwolą znacznie obniżyć koszty transakcji, zwłaszcza w odniesieniu do patentów⁽¹⁾. Europejski patent zastąpiłby obecny system, w ramach którego patenty muszą być rejestrowane osobno w każdym państwie członkowskim UE. Według szacunków Komisji koszt patentu może z łatwością sięgnąć 32 tys. EUR rocznie, podczas gdy w USA wynosi on tylko 1 850 EUR.

4.2.2 EKES uważa, że należy przyspieszyć europejski proces normalizacji, a także uprościć go, zmodernizować i sprawić, by w większym stopniu angażował wszystkie strony⁽²⁾. Trzeba będzie bardziej regularnie odnawiać, czy europejski system normalizacji będzie w stanie odpowiednio dostosowywać się do szybko zmieniającego się otoczenia i przyczynić się do realizacji strategicznych celów wewnętrznych i zewnętrznych Europy, szczególnie w dziedzinie polityki przemysłowej, innowacji i rozwoju technologicznego.

4.2.3 Żywność stanowi jeden z najbardziej konkretnych elementów na liście codziennych wydatków konsumentów, dlatego też jest bardzo ważne, aby w sektorze żywności istniała rzeczywista konkurencja. Niemniej warto przypomnieć, że na cenę żywności może wpływać wiele czynników, z których większość nie wchodzi w zakres polityki konkurencji, a głównym z nich są rosnące ceny surowców.

4.2.4 Należy też zwrócić uwagę, że w łańcuchu dostaw żywności występuje brak równowagi pod względem pozycji negocjacyjnej, tak że najsłabszą pozycję mają producenci surowców i małe przedsiębiorstwa. W związku z tym EKES z zainteresowaniem oczekuje wyników prac powołanego w 2010 r. Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności.

4.2.4.1 Byłoby też użyteczne, gdyby, mając na względzie jednolity rynek, można było przyjąć bardziej zharmonizowane podejście na poziomie UE w zakresie wdrażania prawa konkurencji i definiowania odnośnych rynków.

4.2.5 Europejscy producenci są zobowiązani do przestrzegania dość ścisłych specyfikacji, jednak inni konkurenci z pozostałych kontynentów, sprzedający swoje produkty w ramach swobodnego dostępu do rynku UE, podlegają znacznie mniej rygorystycznym regulacjom prawnym. Efektem tej sytuacji jest w gruncie rzeczy zakłócenie konkurencji, ponieważ koszty produkcji w krajach trzecich są niższe. Dotyczy to również europejskich sektorów energochłonnych, które muszą stosować się do surowych przepisów środowiskowych i celów dotyczących efektywności energetycznej wymagających ogromnych inwestycji, podczas gdy ich konkurenci, działający przecież na tym samym globalnym rynku, nie muszą ponosić takich samych obciążeń kosztowych. Należy więc unowocześnić system pomocy państwa z myślą o ustanowieniu „równych reguł gry” w skali globalnej, oraz skoordynować tę reformę z działaniami Komisji podejmowanymi przy pomocy instrumentów polityki handlowej⁽³⁾.

4.2.6 Konkurencyjne rynki stwarzają najlepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorstw przygotowanych do osiągnięcia długoterminowego sukcesu. Silna polityka konkurencji jest kluczowym elementem spójnej i zintegrowanej polityki wspierającej konkurencyjność europejskiego przemysłu. Jedno z wyzwań związanych z globalną konkurencją polega na tym, że trzeba rywalizować z krajami, w których ramy prawne są znacznie mniej rygorystyczne, a ponadto inne są koszty, warunki pracy i przepisy w zakresie zabezpieczenia socjalnego. W opinii CESE 1176/2011⁽⁴⁾ EKES zauważył, że pewne formy pomocy państwa dla przemysłu stocznego są uzasadnione i że przepisami ramowymi należy objąć np. technologie ekologiczne. EKES uważa obecną inicjatywę dotyczącą pomocy

⁽¹⁾ Dz.U. C 68 z 6.3.2012, s. 28.

⁽²⁾ Dz.U. C 68 z 6.3.2012, s. 35.

⁽³⁾ „Unowocześnienie unijnej polityki w dziedzinie pomocy państwa”, Dz.U. C 11 z 15.1.2013, s. 49

⁽⁴⁾ Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 62.

państwa za istotny krok w kierunku nadania polityce przemysłowej nowej dynamiki, zgodnie ze strategią „Europa 2020”. Jeśli chodzi o redukcję emisji gazów cieplarnianych, która znajduje się wśród pięciu głównych celów tej strategii, EKES popiera wytyczne przyjęte przez Komisję Europejską dotyczące pomocy finansowej państwa przyznawanej najbardziej energochłonnym dziedzinom przemysłu np. producentom stali, aluminium, produktów chemicznych czy papieru⁽⁵⁾. Ta pomoc ze strony państwa ustanowiona, aby zapobiec „przenoszeniu wysokoemisyjnej produkcji”, ma na celu zrekompensowanie wzrostu cen elektryczności wynikającego ze zmiany zasad unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) w 2013 r. oraz zachęcanie do inwestycji w wysoko wydajne elektrownie.

4.2.7 Branża wydawnictw książkowych przechodzi proces modernizacji, w związku zwłaszcza z digitalizacją. Sektor ten ma decydujące znaczenie nie tylko dla rozkwitu kultury europejskiej, lecz także dla innowacji. Obecnie jest on w trakcie przechodzenia na media cyfrowe, co ma istotne konsekwencje. Zasięg dostępnych książek elektronicznych zwiększa się, dlatego Komisja słusznie reaguje na próby ograniczania konkurencji i rozwoju.

4.2.8 Istnieje rosnące zapotrzebowanie na zaspokajanie wymogów energetycznych za pomocą zrównoważonych źródeł energii. EKES popiera propozycje Komisji zmierzające do modernizacji i rozwoju europejskiej infrastruktury energetycznej jako zasadniczego warunku bezpiecznych, stabilnych i zrównoważonych dostaw energii dla UE.

4.2.9 W przyszłości energia będzie musiała być przesyłana na duże odległości częściej i w większych ilościach niż obecnie. Dopiero dzięki utworzeniu transeuropejskiej infrastruktury energetycznej wszystkie państwa członkowskie UE będą mogły czerpać korzyści ze swojej lokalizacji, wykorzystując krajowe źródła energii. Dotyczy to *odnawialnych źródeł energii*, takich jak energia hydroelektryczna, wiatrowa i słoneczna. Dzięki takiej infrastrukturze można także zoptymalizować wykorzystanie kopalnych źródeł energii, takich jak ropa, gaz czy węgiel⁽⁶⁾.

4.2.10 EKES popiera opracowanie znormalizowanych unijnych ram prawnych dla całego sektora lotnictwa, które zapobiegłyby niekontrolowanym działaniom w zakresie dotacji

i zapewniłyby równe warunki konkurencji wszystkim uczestnikom rynku, w tym także na poziomie lokalnym⁽⁷⁾. EKES zaleca, by pomoc państwa na inwestycje w infrastrukturę portów lotniczych i na rozpoczynanie działalności przez linie lotnicze była możliwa tylko w ściśle określonych przypadkach i ograniczona pod względem czasu trwania i nasilenia. Apeluje także o stworzenie długoterminowej polityki w zakresie rozwoju regionalnych portów lotniczych i jest zdania, że wytyczne w sprawie lotnictwa mogą być skutecznie wdrażane tylko pod warunkiem uzgodnienia jasnych priorytetów politycznych dla rozwoju regionalnych portów lotniczych. Kwestia utrzymania regionalnych portów lotniczych jest ważnym elementem polityki w zakresie przedsiębiorstw. Komitet zwraca uwagę na przedstawione w opinii w sprawie pakietu dotyczącego portów lotniczych poglądy na temat przydziału czasowego i obsługi naziemnej w portach lotniczych Unii.

4.2.11 Komitet wielokrotnie zwracał uwagę na konieczność wiarygodnego ulepszenia systemów ochrony praw konsumentów. W związku z tym ubolewa, że wniosek ustawodawczy dotyczący roszczeń o odszkodowanie za niestosowanie się do wspólnotowych przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję nie został przyjęty w 2011 r., gdyż obecnie nie ma nawet pewności, że stanie się to przed końcem 2012 r.

4.2.12 EKES wyraża zadowolenie z konsolidacji ram instytucjonalnych w zakresie egzekwowania przepisów prawa konkurencji, na mocy których organ administracyjny, taki jak Komisja, podejmuje decyzje podlegające następnie pełnej kontroli sądowej, co zapewnia odpowiedni poziom ochrony praw podstawowych osób, których dotyczą te decyzje.

5. Dialog z innymi instytucjami na temat konkurencji

5.1 Komisja posiada pełnię uprawnień do egzekwowania prawa UE w zakresie konkurencji i podlega przy tym kontroli sądów europejskich. Komisarz ds. konkurencji i jego służby uczestniczą w ciągłym zorganizowanym dialogu dotyczącym kwestii związanych z konkurencją z Parlamentem Europejskim. Komisja informuje Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny o najważniejszych inicjatywach politycznych oraz uczestniczy w posiedzeniach grup analitycznych i sekcji. EKES wyraża zadowolenie, że w sprawozdaniu zawarto taką wyraźną wzmiankę o współpracy z nim samym.

Bruksela, 12 grudnia 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji: „Wytyczne w sprawie niektórych środków pomocy państwa w kontekście systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych po 2012 r.” (2012/C 158/04), Dz.U. C 158 z 5.6.2012.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 125.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 299 z 4.10.2012, s. 49.